

**MEMÒRIA ARQUEOLÒGICA
CARRER AMPLE NÚMERO 9, CÒDOLS 28,
DE BARCELONA,
BARCELONÈS**

**M
E
M
Ò
R
I
A**

**EXECUCIÓ DELS TREBALLS:
AGER ARQUEOLOGIA, SL**

**PROMOTOR:
Jesús Maria Religosas**

Codi: 081/19

ARQUEÒLEG DIRECTOR:

Eric Sobrevia Corral

**Sant Cugat del Vallès,
Febrer de 2020**

INDEX

<u>FITXA TÈCNICA</u>	pàg. 3
2. SITUACIÓ	pàg. 4
3. ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS	pàg. 6
4. MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ I OBJECTIUS	pàg. 8
5. METODOLOGIA	pàg. 9
6. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS	pàg. 10
7. CONCLUSIONS	pàg.10
ANNEX I: APÈNDIX FOTOGRÀFIC	
ANNEX II: PLANIMETRIA	
ANNEX III: FITXES D'UE	
ANNEX IV: DIBUIXOS	

1. Fitxa tècnica

Nom del jaciment: CARRER AMPLE NÚMERO 9, CARRER DELS CÒDOLS 28, BARCELONA

Codi de la intervenció:

Municipi: BARCELONA

Comarca: BARCELONÈS

Promotor: Jesús Maria Religiosas

Direcció arqueològica: Eric Sobrevia Corral

Empresa d'arqueologia: Ager Arqueología SL

Tipus d'intervenció: Control i excavació

Codi: 081/19

Expedient: R/N 470 K121-NB 2019/1-27783

Motivació: renovació del sistema d'evacuació d'aigües (clavegueram)

Dates de la intervenció arqueològica:

Coordenades geogràfiques:

-UTM31N – ETRS89   X 431344.9   Y 4581164.0

Alçada sobre el nivell del mar: 128,3 msnm

Tipus de jaciment:

Activitat duta a terme: Sondeig arqueològic i seguiment de les rases realitzades.

Cronologia del jaciment: S I dC a XVIII.

2. SITUACIÓ

LOCALITZACIÓ

a) Descripció del lloc

Es tracta d'una zona de Ciutat Vella, concretament al barri del Gòtic. Aquest indret destaca per la presència de sorres a causa de la proximitat al mar, i més precisament al carrer ample, actualment a tant sols 200m del mar.

b) Situació exacta

La intervenció es farà al subsòl de la finca situada al carrer Ample, 9, al districte de Ciutat Vella.

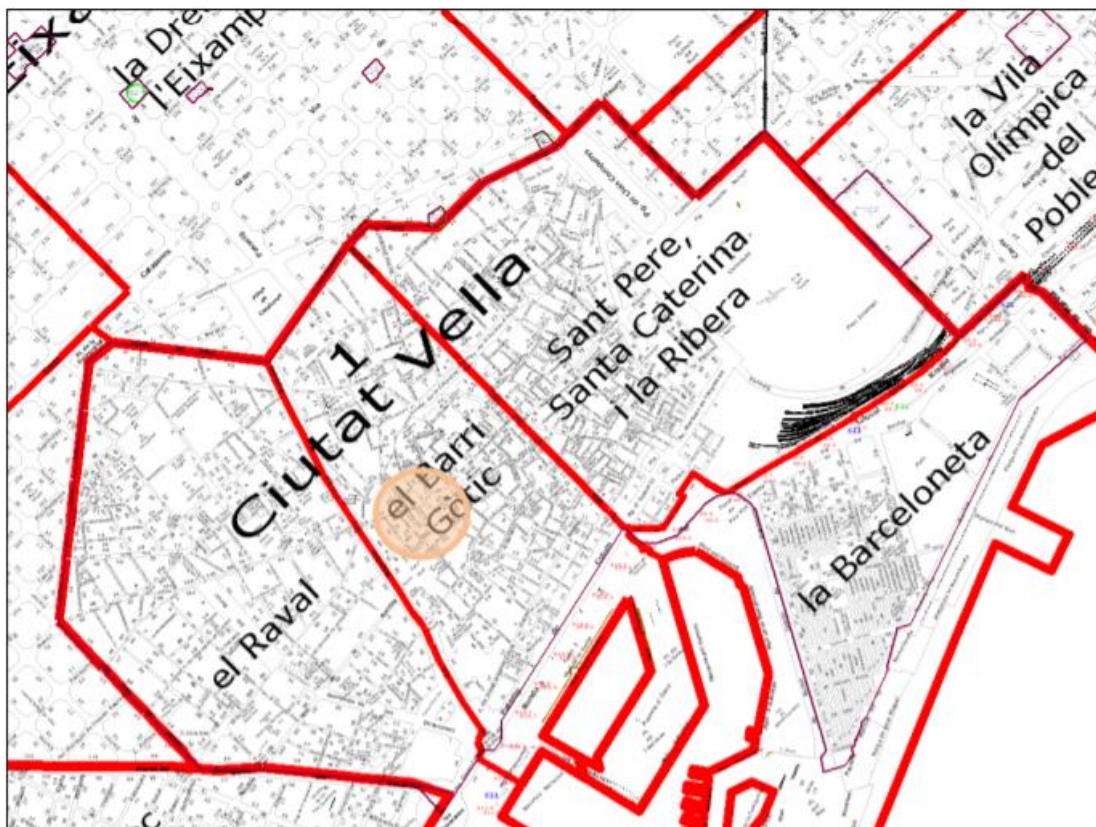
Coordenades UTM31N-ETRS89: X 431344.9/ Y 4581164.0

Ref. cadastral 1313514DF3811C

Codi parcel·la 01 13130 014

Qualificació urbanística; 12c Zona casc antic medieval

Nivell Protecció: D (Béns d'interès documental)

Localització dins de Barcelona

Localització de l'edifici concret

Localització de l'edifici concret

Localització de l'edifici per imatge aèria

3. ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS

- A tant sols 150m de les portes de la Barcelona romana en direcció mar, ens trobaríem a la zona d'un dels camins d'accés. En relació a això, cal destacar la presència de les necròpolis romanes al voltant d'aquests camins, com al mateix carrer ample nº 5, o al carrer ample 1, on també van aparèixer estructures dels s. XIV-XV.
- És part d'una de les zones d'ampliació de la ciutat medieval cap al mar, com veiem reflectit a les restes del ja esmentat carrer ample nº 1, així com l'entorn de Vilanova del Còdols, des de principis s. XII.

- Molt a prop, al passeig de colom 20 / carrer de la Mercè 2 van aparèixer nivells del s. XV cap endavant.
- A tocar d'edificis destacables com la basílica de la Mercè, del s. XVIII però edificada on ja hi havia hagut una església del s. XIII de l'Orde Mercedari.
- Del 1938 tenim constància pel llistat de refugis antiaeris del 16 de juliol de 1938 publicat a l'Atlas dels Refugis de la Guerra Civil espanyola a Barcelona publicat per l'Ajuntament de Barcelona i CLABSA, la presència d'un refugi que no ha estat localitzat.

4. MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ I OBJECTIUS

a) Raons

L'indret està protegit com a part del nucli antic de la ciutat de Barcelona, i per això s'inclou com a Zona d'Interès. Aquesta circumstància demana d'una intervenció arqueològica per a qualsevol intervenció que afecti al subsol.

b) Obra que motiva la intervenció

Canvi del sistema d'evacuació d'aigües de l'edifici.

c) Fets

El divendres 26 de juliol es va observar que s'estaven realitzant unes obres de rebaix de terres a l'interior de la finca situada al carrer Ample, 9, carrer dels Còdols,

28, al districte de Ciutat Vella. Al no tenir coneixement previ de l'obra al Servei d'Arqueologia, es requerí als treballadors poder veure la llicència d'obra i, al mateix temps, ens vam posar en contacte amb els Serveis de Llicències i Espai públic del districte demanar informació al respecte. Personat el contractista, el Sr. Christian Martínez, va comentar que no tenia còpia de la llicència a l'obra i es va posar en contacte telefònic amb l'arquitecte de l'obra, el Sr. Jesús Carrasco-Muñoz Prats. Després d'una breu conversa, va comentar que havien tramitat un comunicat immediat. Sembla ser que aquest comunicat no s'havia tramitat en el moment dels fets. Personats al lloc de l'obra membres del Departament de Llicències i Inspecció del districte de Ciutat Vella, es va aixecar acta dels fets.

En el moment d'aturar l'obra s'havia realitzat un forat al subsol d' 1 x 1 x1,40 m. Aquestes mides són totalment aproximades, ja que el forat d'extracció era molt irregular. Es van trobar diversos fragments d'àmfora romana que s'havien deixat al costat, i es va decidir, paral·lelament a la realització del seguiment dels rebaixos, la realització d'un sondeig de mides similars al realitzat. ¹

5. Metodologia

Després del seguiment dels rebaixos, i a causa dels resultats negatius, es va decidir dur a terme el sondeig al mateix forat que ja s'havia realitzat, però 1 metre més de profunditat. Això es va decidir conjuntament amb els tècnics del servei d'arqueologia de Barcelona, amb el vistiplau de l'arqueòloga territorial de Barcelona, ja que vam detectar un nivell de runa a les capes superiors que no haurien permès donar resultats a la intervenció, i en canvi aquests nivells de runa no es veien tant afectats a l'entrada. Els problemes de pas, i la presència de gent gran que necessitava un camí fàcil d'accés per a una cadira de rodes feia impossible l'ampliació lateral, raó

---

¹ Projecte d'intervenció arqueològica del Servei d'Arqueologia de Barcelona.

per la qual es va decidir simplement aprofundir el sondeig.

El mètode de registre de les dades que s'ha utilitzat durant la intervenció ha estat el proposat per E. C. Harris i per A. Carandini, modificat a partir de la pràctica arqueològica en aquest tipus de jaciments i de les circumstàncies concretes de l'excavació. Per al registre objectiu dels elements i estrats exhumats, s'ha realitzat una enumeració correlativa d'aquests anomenada "Unitat Estratigràfica" (u.e.) que els individualitza els uns dels altres. Cada u.e. té una fitxa en la qual s'indica: la seva ubicació en el context general del jaciment, la seva ubicació en plantes i seccions, la seva definició i la seva relació física respecte a les altres u.e.

Val a dir que tota l'actuació arqueològica s'emmarcà dins els termes establerts per les directrius de l'article 47 de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català, així com pel Decret 78/2002, del Reglament de Protecció del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic (publicat en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 3594, pàgs. 4608-4615), on es regulen les intervencions arqueològiques i paleontològiques i on es garanteix la solvència tècnica de les intervencions.

6. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS

Com hem dit anteriorment s'ha realitzat un seguiment actiu dels diferents rebaixos a realitzar per a la realització de la canalització, que han donat resultats negatius en tots els casos, ja que hi ha una afectació de les diferents obres al llarg del segle XX. Aquests rebaixos els van fer operar de l'empresa constructora amb un martell neumàtic i amb un control visual dels treballs.

Arran d'aquest control es veia com hi ha un retall fruit dels usos moderns a les cotes superiors, en les que només apareix runa recent que arriba a major profunditat que les rases (visibles a la planta i fotos adjuntes), i només s'arribava a nivells anteriors a això al sondeig que ja es va realitzar en el seu moment sense permís. Aquest fet, que ja intuïem al sondeig, el vam poder constatar per tota l'àrea afectada per les obres.

Vam procedir a baixar 1 metre més el sondeig (per qüestions de seguretat, a més ja vam haver d'entibar), amb la col·laboració d'un auxiliar, tot i que només es va

localitzar un sol estrat sorrenc amb materials barrejats, des de ceràmica sigil·lades sudgàliques a ceràmica del s. XVIII-XIX (com a elements datadors significatius). Crida l'atenció que, tot i tenir un sol estrat (per tractar-se de sorres, simplement), hi havia una disposició dels materials determinada. A les cotes superiors apareixien més fragments d'època romana (tot i que a tot arreu apareixien barrejats), mentre que a les cotes inferiors aquests eren més escassos. Això pot correspondre al fet de buidar de terra l'espai per a la fonamentació, i el posterior rebliment queda, tot i que barrejat, situat de manera invertida, amb la majoria de materials antics a dalt, i els més moderns a baix.

7. CONCLUSIONS

En referència a la rasa, no hem arribat als nivells arqueològics, per tant podem inferir que aquests, de localitzar-se, estan a més profunditat en la major part de l'extensió d'aquest edifici. Això no vol dir, no obstant, que no hi hagi nivells conservats, al contrari, sembla molt probable que sí.

Pel que fa al sondeig, al trobar un nivell amb materials barrejats entre el s. I dC i el s. XVIII/XIX, indica que molt probablement, amb la construcció de l'edifici (ja esmentat als quarterons de Garriga i Roca del s. XIX), es produeix un rebaix important per a la fonamentació de les estructures que deuria afectar restes romanes. Curiosament, dins d'aquest estrat de sorres amb materials barrejats, apareix un percentatge més elevat de materials romans més a dalt. Això es podria donar pel fet de buidar tot el terreny de l'edifici, i reomplir abocant primer la part superior dels nivells de terra.

A mode de conclusió, però, només en podem treure que hi ha una ocupació continuada des d'època romana en aquest indret, que ha d'estar localitzada a major profunditat, i està parcialment malmesa (si no totalment), per l'afectació de l'edifici.

ANNEX I: APÈNDIX FOTOGRÀFIC

Foto	Descripció
081 19 1	Sondeig arqueta al arribar
081 19 2	Rasa principal que va al sondeig
081 19 3	Junta entre els murs, solidaris
081 19 4	Perfil del tall al sondeig
081 19 5	Detall del forat al mur
081 19 6	Detall parament aprofitant totxo probablement romà, amb estuc
081 19 7	Sondeig dins de l'arqueta finalitzat
081 19 8	Sondeig arqueta netejat, encara per baixar
081 19 9	Rasa principal a l'alçada de l'ascensor
081 19 10	Sondeig arqueta al arribar
081 19 11	Zona rasa principal abans d'actuar
081 19 12	Rasa principal a l'alçada de l'ascensor
081 19 13	Perfil del tall al sondeig
081 19 14	Perfil del tall al sondeig
081 19 15	Foto de realització dels treballs
081 19 16	Perfil del tall al sondeig
081 19 17	Sondeig arqueta al arribar
081 19 18	Sondeig arqueta al arribar
081 19 19	Rasa principal que va al sondeig
081 19 20	Rasa principal que va al sondeig
081 19 21	Detall parament mur
081 19 22	Perfil del tall al sondeig
081 19 23	Rasa principal més enllà de l'ascensor (passat el primer mur)
081 19 24	Realització dels treballs
081 19 25	Rasa principal al fons de l'edifici (passat els dos murs)
081 19 26	Rasa petita de la perruqueria
081 19 27	Rasa petita de la perruqueria
081 19 28	Rasa principal més enllà de l'ascensor (passat el primer mur)
081 19 29	Rasa perruqueria que va a la principal
081 19 30	Rasa perruqueria que va a la principal
081 19 31	Rasa principal més enllà de l'ascensor (passat el primer mur)
081 19 32	Rasa perruqueria
081 19 33	Rasa petita de la perruqueria

ANNEX II: PLANIMETRIA

